

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 456/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpeného JUDr. Tiborom Šulákom, advokátom, Námestie Dr. Mikuláša Thége Konkolyho 3, Hurbanovo, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 1To/22/2023 z 28. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 5. júna 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Požaduje priznanie finančné zadosťučinenie od krajského súdu vo výške 1 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Okresný súd Komárno (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 3T/46/2015-806 z 21. júna 2022 uznal sťažovateľa vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „TZ“) a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 TZ na tom skutkovom základe, že 1. januára 2014 v presne nezistenom čase od 3.00 h do 4.38 h po útoku toho času už odsúdeného [REDACTED] proti poškodenému [REDACTED] (ďalej len „poškodený“) vo Svätom Petri na Hlavnej ulici pred predajňou potravín MARKET FRESH fyzicky napadol poškodeného, ktorý v tom čase sedel na zemi a opieral sa chrbtom o stojan na bicykle, tak, že pribehol k nemu a päšťami ho opakovane udrel do hlavy a kopol ho kolenom do hlavy, ktorým konaním mu spôsobil zranenia, a to tržné, tržno-zmliaždené poranenie kože čela vo veľkosti 1 cm v spánkovej oblasti hlavy vpravo vo veľkosti 3 cm, stratu zubu – horného ľavého

rezáka, tržnú ranu dolnej pery vpravo vo veľkosti približne 1 cm, viacnásobné zlomeniny nosových kostičiek strednej a hornej tretiny tváre – prelomenie prednej steny čelovej kosti a pokračujúce zlomeniny na koreni nosa, zlomeninu čeľuste pod ľavým okom, planárnu zlomeninu prednej steny čelovej prínosovej dutiny s posunom dozadu v prednozadnom smere približne do 4 mm, ktoré si vyžiadali dobu liečenia a práceneschopnosti od 1. januára 2014 do 30. januára 2014 a s obmedzeniami na obvyklom spôsobe života v rozsahu troch až piatich týždňov.

3. Za to sťažovateľovi okresný súd uložil podľa § 364 ods. 1 TZ s použitím § 38 ods. 2 a 4 TZ pri nezistení žiadnej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 TZ a zistení priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) TZ a podľa § 41 ods. 1 TZ úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 1 roka. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) TZ výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil. Podľa § 50 ods. 1 TZ určil skúšobnú dobu na dva roky. Sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť škodu poškodeným Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., vo výške 1 589,21 eur a Sociálnej poisťovni vo výške 54,50 eur. Poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

4. Rozsudok okresného súdu napadol sťažovateľ odvolaním, a to vo výroku o vine, treste a škode, a poškodený vo výroku, ktorým bol odkázaný na náhradu škody na civilný proces. O tomto odvolaní rozhodol krajský súd tak, že zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol poškodený odkázaný s nárokom na náhradu škody na civilný proces, a uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť poškodenému 4 588,50 eur a so zvyškom nároku ho odkázal na civilný proces. Odvolanie sťažovateľa podľa § 319 Trestného poriadku (ďalej len „TP“) zamietol, pretože zistil, že nie je dôvodné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že predtým, ako mal konflikt s poškodeným, mal s ním konflikt aj odsúdený [REDAKOVANÉ], ktorý mal podľa sťažovateľa taktiež opakovane udierať päťou do tváre poškodeného, a preto mohol zranenia poškodenému spôsobiť aj on. Argumentuje, že ak poškodený zranenia utrpel po útoku oboch obvinených, potom malo byť zisťované, kto jednotlivé zranenia poškodenému spôsobil a v akom rozsahu. Ak niektoré zranenia nie je možné pripísať ani jednému z obvinených, potom má platiť zásada „*in dubio pro reo*“, teda v pochybnostiach v prospech obvineného, a nie pripísať všetky poranenia len jednému obvinenému a druhý, ktorý poškodeného taktiež napadol, nemá žiadny podiel na ujme.

6. Ďalej sťažovateľ uvádza, že:

- skutková veta je založená na výpovedi svedka [REDAKOVANÉ], ktorý však uviedol, že videl, ako sťažovateľ zašiel za roh, a teda nemohol vidieť, čo sa tam dialo;
- všeobecný lekár nezistil žiadnu deformitu nosa a ďalšie zranenia poškodeného a nezistil ani krepitáciu kostí;
- u lekára nemohol byť poškodený o desiatej, pretože už ráno bol hospitalizovaný;

7. Podľa sťažovateľa mala byť vykonaná rekonštrukcia, vyšetrovací pokus alebo previerka výpovedí na mieste činu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III. 1. Vymedzenie rozsahu prieskumu ústavného súdu:

8. Ústavný súd poznamenáva, že petit podanej ústavnej sťažnosti pôsobí istým spôsobom zmätočne, pretože na jednej strane sťažovateľ navrhuje, aby bolo rozhodnuté o porušení práv sťažovateľa aj okresným súdom, na strane druhej však za porušovateľa sťažovateľ okresný súd neoznačuje, v bode 2 petitu navrhuje vrátenie veci krajskému súdu, v bode 3 požaduje finančné zadost'učinenie len od krajského súdu a v bode 4 náhradu trov konania opäť len od krajského súdu.

9. V tomto smere preto ústavný súd vyhodnotil, že sťažnosť smeruje iba proti rozsudku krajského súdu. Zároveň však uvádza, že aj v prípade, ak by mal sťažovateľ v úmysle za porušiteľa označiť aj okresný súd, v tejto časti by musela byť jeho sťažnosť odmietnutá pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa §56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu zachovania princípu subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa krajským súdom:

10. Z doručenej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta nedostatočne zistený skutkový stav. Pri posudzovaní naplnenia základných zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu súd vychádza zo zisteného skutkového stavu. Teda to, či boli naplnené znaky skutkovej podstaty, závisí od toho, ako zistí a vyhodnotí skutkový stav okresný a krajský súd. Najvyšší súd je týmto skutkovým stavom pri dovolaní viazaný a nemôže ho prehodnocovať alebo meniť, pričom z uvedeného zároveň vyplýva, že z tohto dôvodu nemožno podať dovolanie.

11. Ústavný súd už rozhodol, že táto skutočnosť zakladá právomoc ústavného súdu preskúmať ústavnú udržateľnosť skutkových záverov, a to dokonca bez ohľadu na to, či z iných dôvodov bolo proti rozsudku krajského súdu v trestnom konaní podané dovolanie (III. ÚS 505/2022). Ústavný súd sa však musí obmedziť len na posúdenie toho, či všeobecné súdy z vykonaných dôkazov dospeli k ústavne udržateľnému skutkovému záveru. Konkrétne v tomto prípade k záveru o tom, že sťažovateľ spôsobil poškodenému zranenia tak, ako sú opísané v skutkovej vete.

12. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že vec bola už predtým prejednávaná odvolacím súdom, ktorý vtedy zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a nariadil opakovať výsluch svedka [REDACTED], ustáliť zranenia spôsobené poškodenému, pribrať do konania nového znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia otorinolaryngológie, „brat' v úvahu fakt, že poškodeného mali postupne napadnúť [REDACTED] a až následne obžalovaný“.

13. Po vrátení veci a následnom opätovnom rozhodnutí okresného súdu dospel krajský súd k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, pretože z vykonaného dokazovania (po vrátení

veci a opätovnom rozhodnutí okresného súdu) považoval nepochybne za preukázané, že sťažovateľ 1. januára 2014 v čase medzi 3.00 h a 4.38 h fyzicky napadol poškodeného, ktorý sedel na zemi a opieral sa chrbtom o stojan na bicykle, tak, že tohto opakovane udrhel päšťami do hlavy a kopol ho kolenom do hlavy, a tým mu spôsobil zranenia opísané vo výroku o vine napadnutého rozsudku.

14. Krajský súd poukázal v prvom rade na rozsudok okresného súdu č. k. 3T/46/2015 zo 16. októbra 2017, ktorý sa stal vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] právoplatný [REDAKOVANÉ] urobil pred súdom vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) TP, teda že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, pozn.], kde v bode 1 sa mu kladie za vinu, že toho istého dňa a tom istom mieste a v tom istom čase, „... *po predchádzajúcom konflikte fyzicky napadol poškodeného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] tak, že pristúpil k nemu, sotil ho, následne ho rukami schmatol za oblečenie a strhol ho na zem a počas toho, ako poškodený ležal na zemi, jednu nohu mu priložil na krk, pričom od svojho konania upustil po zásahu tam prítomných osôb a následne po tom, čo sa poškodený presunul pred predajňu potravín MARKET FRESH, nachádzajúcu sa vedľa baru RED FOX, pri strme vedľa stojanu na bicykle pristúpil k poškodenému a viackrát ho udrhel päšťou do hlavy, do oblasti tváre“.* Z popisu skutku teda podľa krajského súdu (a ani podľa ústavného súdu) nevyplýva, že by [REDAKOVANÉ] spôsobil poškodenému konkrétne zranenia.

15. Krajský súd ďalej poukazuje na:

- výpoveď [REDAKOVANÉ], ktorý uviedol, že potom, ako za poškodeným vybehol sťažovateľ, bolo počuť buchnutie akoby železa. Poškodený bol od krvi, mal zranenia na hlave – spredu a z boku, a krvácal;
- svedok [REDAKOVANÉ] potvrdil, že [REDAKOVANÉ] strhol poškodeného na zem a priložil mu nohu na krk. Potom, ako ho odsotili, poškodený vstal a odišiel, pričom v tom čase nemal žiadne zranenia;
- svedok [REDAKOVANÉ], ktorý videl konflikt medzi [REDAKOVANÉ] a poškodeným, potvrdil, že po konflikte medzi nimi nevidel na poškodenom žiadne zranenia. Rovnako vypovedal aj [REDAKOVANÉ];
- svedok [REDAKOVANÉ] priamo videl poškodeného sedieť na zemi opretého o stojan na bicykle, ku ktorému pribehol sťažovateľ, silno ho kopol do hlavy. Počul silné buchnutie hlavy o stojan bicykla, sťažovateľ mal udierať poškodeného rukami. Potom sťažovateľ poškodeného ťahal do baru, poškodenému visela hlava, tvár mal krvavú, jeho kroky boli ťažkopádne.

16. Na podklade uvedeného bolo ustálené, že poškodený po fyzickom útoku [REDAKOVANÉ] nemal zranenia a tieto mu spôsobil sťažovateľ. Znaleckým posudkom vypracovaným Znaleckým ústavom forensic.sk – inštitútom forezných medicínskych expertíz s.r.o. Bratislava, bola zároveň jednoznačne vyvrátená obhajoba obžalovaného spočívajúca v zranení pasívnym násilím (pádom poškodeného bez cudzieho zavinenia), pretože posudok uvedené jednoznačne vylúčil.

17. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že nebola vykonaná rekonštrukcia, krajský súd uviedol, že tá prichádza do úvahy, ak má byť napodobnená situácia a okolnosti, za ktorých bol trestný čin spáchaný alebo ktoré majú k nemu podstatný vzťah, alebo ak má byť preverená výpoveď obvineného, poškodeného alebo svedka, ak iné dôkazy vykonané v trestnom konaní nepostačujú na objasnenie veci (§ 159 TP). Rekonštrukcia by mala predstavovať len krajný – výnimočný prostriedok pre overenie pravdivosti – hodnovernosti výpovedí subjektov trestného konania.

V uvedenom prípade bolo možné vec dostatočne objasniť opätovným výsluchom obvineného, poškodeného, svedka a doplnením znaleckého posudku, a preto rekonštrukcia nebola potrebná.

18. Napokon krajský súd poukázal na fakt, že výrazný stav opitosti poškodeného neumožňoval jeho kompletné a komplexné vyšetrenie (čo bolo preukázané). Svedok – brat poškodeného však potvrdil, že keď poškodeného 1. januára 2014 doviezla domov sanitka, mal opuchnutú hlavu, vylomené zuby, opuchnutý a zakrivený nos, a preto nemohol tieto zranenia utrieť až po príchode domov.

19. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd dostatočne zrozumiteľným a dôsledným spôsobom vyargumentoval, prečo bol skutkový stav ustálený tak, ako o ňom bolo rozhodnuté, na podporu svojich tvrdení odkázal na vykonané dôkazy a k týmto sa vyjadril. Z ústavnoprávneho hľadiska preto nemožno napadnutému rozsudku krajského súdu nič vytknúť.

20. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu